

سحر یتزنگ

سرمایه‌گذاری، مصون‌سازی و ابزارهای مشتقه

۴) آیا شرکت، یا هر یک از سهامداران یا مدیران، به دلیل سرمایه‌گذاری به واسطه یا با موسسه‌ای مالی، منافع تکمیلی کسب کرده‌اند؟ هرگونه تفریحات یا سایر مزایایی را که توسط متقاضیان سرمایه‌گذاری شرکت، برای مدیران پیشنهاد یا فراهم شده تشریح کنید.

۵) آیا شرت هیچ‌گونه رویه‌ی مدون یا غیر مدون برای مدیریت سرمایه‌گذاری‌ها دارد؟ اگر چنین رویه‌ای مدون و مکتوب است، نسخه‌ای از آن را تهیه کنید.

۶) همه سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در سایر کشورها یا به سایر نرخ‌های پولی را شناسایی کنید.

۷) سرمایه‌گذاری‌هایی را که اکثر ریسک‌پذیران، آن را پر ریسک و سوداگرانه، قلمداد می‌کنند، یا در حال حاضر قابل انجام نیستند یا بازدهی آنها در صورت وجود، در آینده‌ی دور در دسترس خواهد بود، شناسایی کنید. آیا طرح‌هایی برای نقد کردن سرمایه‌گذاری‌ها وجود دارد؟ آیا نقدشوندگی آن‌ها تاثیر مستقیم، معکوس یا ناچیز بر قیمت سهام شرکت دارد؟

۸) همه سرمایه‌گذاری‌های غیر نقدشونده، از جمله املاک و مستغلات، سهم اقلیت در سایر شرکت‌ها، امتیازها، مشارکت عملی (مشارکت مخصوص)، شرکت‌های متوقف شده، قراردادهای اکتشاف و بهره‌برداری، سرمایه‌گذاری‌های ریسکی، و غیره را شناسایی کنید. ارزش دفتری هر یک را با قیمت ارزیابی شده یا قیمت تعیین شده از سایر روش‌های تعیین ارزش بازار احتمالی برآوردی، مقایسه کنید. سرمایه‌گذاری‌هایی را که شرکت در نظر دارد یا فعلاً تلاش می‌کند بفروشد، شناسایی کنید.

۹) آیا شرکت از دارایی‌هایی در کسب و کار خود استفاده می‌کند که آنقدر افزایش ارزش یافته باشند که شرکت مجبور به فروش آن‌ها شده باشد؟

۱۰) وجوه مازاد موقتی چگونه و در کجا سرمایه‌گذاری می‌شود؟

۱۱) آیا مواردی از وام‌های معوق یا تعهدات وام به سهامداران، مدیران، رؤسا

یا کارکنان وجود دارد؟ اگر پاسخ مثبت است، اصل وام، هدف وام گیرنده، نرخ بهره، پیشینه‌ی بازپرداخت، و برنامه‌ی زمان‌بندی بازپرداخت‌ها چگونه است؟ آیا وام‌ها به‌طور کامل مستندسازی شده‌اند؟ آیا هیچ‌یک از این وام‌ها نکول شده‌اند؟ ۱۲) آیا وام‌هایی وجود دارند که به دلیل این‌که شرکت انتظار بازپرداخت آن‌ها را ندارد، از دفاتر خارج شده باشند یا قرار باشد خارج شوند. آیا تاکنون وام‌هایی که از دفاتر خارج شده، از لحاظ امکان برگشت، بررسی شده‌اند؟

۱۳) آیا سرمایه‌گذاری وجود دارد که به دلیل سودهای متورم ناصحیح، ایجاد شده باشد؟ آیا تاکنون برای اهداف گزارشگری مالی، ارزش بازار سرمایه‌گذاری، متورم شده است؟ آیا تاکنون شرکت از ترس نتایج، ارزیابی‌های مشکوک انجام داده یا از ارزیابی‌های منصفانه مستقل اجتناب کرده است؟

۱۴) آیا شرکت هیچ‌یک از طرح‌های بازنشستگی، مشارکت سود یا طرح ۴۰۱ (k) را دارد؟ نسخه‌هایی از تمام گزارش‌های سهام، فهرست حسابرسی‌های مربوط به سرمایه‌گذاری، و مکاتبات به‌عمل آمده با نهادهای دولتی را درخواست کنید. (برای پرسش‌های بیشتر به فصل ۲۰ "طرح‌های بازنشستگی ۴۰۱ (k) و طرح‌های واگذاری سهام به کارکنان" مراجعه کنید).

۱۵) آیا کالاهایی از قبیل سوخت، حبوبات، فلزات، و مواد اولیه، هزینه‌های مهمی برای شرکت هستند؟ آیا نوسان‌های قیمت کالا می‌توانند تاثیر

عمده‌ای بر سودآوری شرکت بگذارند؟ آیا این موضوع تابه‌حال اتفاق افتاده است؟ آیا شرکت در صدد مصون‌سازی خود از طریق قراردادهای آینده برآمده است؟ آیا شرکت از فنون عجیب و غریب بیشتری از قبیل معاوضه‌ها یا تاخت‌نامه‌ها و اختیارات انجام معاملات، استفاده کرده است؟ ۱۶) آیا این شرکت از مصون‌سازی بهره می‌گیرد؟ اگر پاسخ مثبت است، شرکت در مقابل چه ریسک‌هایی مصون‌سازی انجام می‌دهد؟ به‌طور معمول چه ریسک‌هایی مصون‌سازی می‌شوند؟ ۱۷) آیا این شرکت تاکنون به‌خاطر مصون‌سازی، قراردادهای آتی، یا فنون و ابزارهای مشابه، متحمل زیان‌های عمده شده است؟

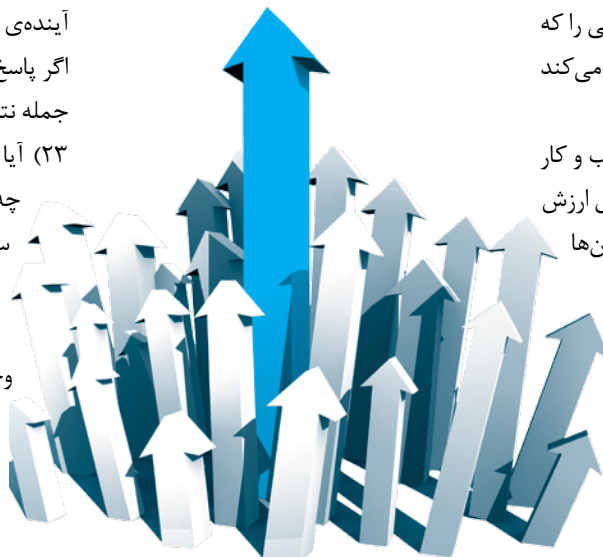
۱۸) چه کسی مسئول تصمیم‌گیری در مورد لزوم مصون‌سازی و محل اجرای آن است؟ آیا شرکت دیدگاه کلی یا رویه‌ای مشخص برای مصون‌سازی دارد؟ چه کنترل‌هایی بر معامله‌گران اعمال می‌شود؟

۱۹) موسسات مالی را که از تعهدات مصون‌سازی و قراردادهای ابزارهای مشتقه بهره می‌گیرند، شناسایی کنید.

۲۰) طی سه سال گذشته، آیا شرکت به دلیل قصور در مصون‌سازی متحمل زیان عمده شده است؟ آیا زیان‌های به‌وجود آمده ناشی از باور نادرست از عملکرد بازار است؟

۲۱) آیا در این شرکت ریسک‌هایی وجود دارد که مصون‌سازی نشده باشند ولی مصون‌سازی آن‌ها در سایر شرکت‌ها امری طبیعی باشد؟ ۲۲) آیا شرکت تاکنون در مورد کالا یا قراردادهای آینده‌ی ارزی، معاملات پرخطر انجام داده است؟ اگر پاسخ مثبت است اطلاعات تفصیلی کامل، از جمله نتایج آن را به‌دست آورید.

۲۳) آیا شرکت چه در قالب معاملات عمومی چه معاملات خصوصی، در اوراق مشتقه، سرمایه‌گذاری کرده است؟ اگر چنین است، همه‌ی قراردادهای مهم، اهداف آن‌ها و/یا ریسک‌هایی را که به‌واسطه‌ی وجود آن‌ها مصون‌سازی شده است، شناسایی کنید. مبلغ، هزینه‌ی سالانه و مدت هر قرارداد چقدر است؟

- سپرده‌ی حسن انجام کار، اعتبارات اسنادی، یا سایر تعهدات است؟
- (۴) آیا وجوه نقدی به صورت ارز وجود دارد که به سهولت تبدیل پذیر به ارز مطمئن نباشد یا در حساب‌های مسدود باشد؟
- (۵) آیا بخشی از نقد مربوط به پرداخت اولیه‌ی پروژه، انتقال منابع به پروژه، یا پیشرفت پروژه است؟
- (۶) آیا میزان وجه نقد به شدت متأثر از عوامل فصلی است؟
- (۷) آیا نقدی وجود دارد که خارج از کشور از حساب‌های خارجی کسب شده باشد که بدون پرداخت مالیات قابلیت ورود به کشور را نداشته باشد؟ نقد به چه ارزی نگهداری می‌شود؟ طرح‌های شرکت برای استفاده از این وجوه چیست؟ وجوه چگونه سرمایه‌گذاری می‌شود؟
- (۸) آیا نگهداری میزان مشخصی از نقد برای به موجب شروط الزام‌آور قراردادهای بدهی، به صورت جداگانه یا به صورت بخشی از دارایی‌های

- جاری، الزامی شده است؟
- (۹) چه مدرکی وجود دارد که نشان‌دهنده‌ی مدیریت تهاجمی نقد توسط شرکت باشد؟ آیا شرکت به صورت روزانه از میزان و محل نقد خود، اطلاع کسب می‌کند؟
- (۱۰) آیا مدیران برنامه‌ای برای اجتناب از زیان‌های ناشی از تسعیر ارز دارند؟ آیا شرکت از مصون سازی یا ابزارهای مشتقه استفاده می‌کند؟ آیا تاکنون زیان‌ها یا سودهای قابل توجهی وجود داشته است؟ معرض دارایی‌ها در معرض ریسک در حال حاضر چقدر است؟ چه کسی مسئول این ریسک است؟
- (۱۱) آیا ارزیابی مشتریان، اعطای اعتبار، و وصول حساب‌های دریافتنی عوامل مهمی در این شرکت هستند؟ چه کسی مسئول ارزیابی اعتبار و جمع‌آوری مطالبات است؟ آیا وظیفه یا کارکرد تصویب اعتبار هماهنگی نزدیکی با کارکرد مدیریت نقد دارد؟
- (۱۲) سیستم تایید و بررسی اعتبار و سیاست‌های کنترلی آن را ارزشیابی و توصیف کنید. مدیر اعتبارات به چه کسی گزارش می‌دهد؟
- (۱۳) آیا شرکت حساب‌های دریافتنی خود را تنزیل می‌کند اگر پاسخ مثبت است، دلیل فروش حساب‌های دریافتنی چیست و چه کسی حساب‌های

- (۲۴) آیا شرکت با چشم‌داشت به بازده‌های بیشتر در مشتقات سرمایه‌گذاری کرده است؟ آیا شرکت موافق گرو گذاشتن دارایی‌ها یا وام دادن آن‌ها در قبال مشتقات بوده است؟
- (۲۵) چه کسی مسئول ارزیابی، انتخاب، و خرید قراردادهای مشتقه است؟ مدیرانی را که آگاهی واقعی از مشتقات و هرگونه ریسک‌های احتمالی آن‌ها دارند، شناسایی کنید.
- (۲۶) آیا شرکت زیان‌های اعتباری را به عنوان نتیجه‌ی نگهداری قراردادهای مشتقه، ترمیم می‌کند؟
- (۲۷) شرکت چگونه هزینه، و سود و زیان‌های مشتقات را در صورت‌های مالی منعکس می‌کند؟
- (۲۸) بررسی کنید که شرکت چگونه معاملاتی را که شامل مصون‌سازی و مشتقات است، در صورت‌های مالی ثبت می‌کند؟ آیا این ثبت‌ها مطابق استانداردهای مالی حسابداری است؟

فصل ۳۲ نقد و مدیریت نقد

مسائل اصلی و مشاهدات

- (الف) هر سرمایه‌گذار باید ترکیب حساب نقد را برای آگاهی از مبلغ صحیحی که واقعاً در دسترس است، بررسی کند. در بررسی‌ها یا شرکت آزمایشی‌ها اغلب تعریفی از نقد که مورد توافق همگان باشد، وجود ندارد. حساب‌رسان توافق کامل در مورد تعاریفشان ندارند، اما عموماً اختلاف‌نظرها در مورد طبقه‌بندی دارایی‌های کوتاه‌مدت یا شبه نقد، به عنوان نقد است.
- (ب) افرادی که نقد شرکت را مدیریت می‌کنند، برای سرمایه‌گذاری پول‌های اضافی که وجوه مناسبی برای پرداخت تعهدات روزانه شرکت در اختیار است، با چالش‌هایی مواجه‌اند. زمانی که وجه نقد در حساب‌های بدون بهره قرار داشته باشد، منافی ایجاد نخواهد شد. مسئله‌ی پیچیده این است که وصول‌های وجه نقد اکثر اوقات غیر قابل پیش‌بینی هستند.
- (ج) همه عواملی که دسترس‌پذیری وجه نقد را محدود می‌کنند، شناسایی کنید. ممکن است وجه نقد در حساب‌های شرکت باشد، ولی استفاده‌ی آن محدود شده باشد. حوزه‌ی محدودیت اعمال شده، مدت زمان محدودیت، و منشأ آن نیازمند مطالعه و بررسی است.

پرسش‌ها و رویه‌ها:

- (۱) چه کسی مسئول مدیریت وجه نقد شرکت است؟ آیا پیش‌بینی جریان‌های نقدی به منظور توانمند ساختن شرکت برای طرح‌ریزی نیازمندی‌های وجه نقد برای پرداخت تعهدات، به طور مستمر انجام می‌شود؟ نسخه‌هایی از گزارش‌های داخلی وجه نقد و پیش‌بینی‌های آن را تهیه کنید.
- (۲) شرکت، وجه نقد را چگونه تعریف کرده است؟ سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت، از جمله اوراق تجاری و اسناد خزانه، که به عنوان وجه نقد ثبت می‌شوند، شناسایی کنید.
- (۳) آیا محدودیت اعمال شده بر وجه نقد بابت مانده‌های جبرانی، الزامات

دریافتنی را می‌خرد؟ برای چه حساب‌های دریافتنی از فروش، یا تنزیل حساب‌های دریافتنی استفاده شده است؟

۱۴) آیا در این شرکت کارکنان در چارچوب زمانی نامنظم با نقد سروکار دارند؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، آیا تاکنون مواردی از سرقت یا کفزنی وجود داشته است؟ چه اقدامات کنترلی برای واپایش، کشف، و پیش‌گیری از سرقت صورت می‌گیرد؟

۱۵) آیا شرکت مواد و ملزومات را نقدی خریداری می‌کند؟ هرگونه خریدهای عمده را که نقدی صورت گرفته است، شناسایی کنید.

۱۶) آیا شرکت چک‌های پرداختنی را صادر می‌کند اما آنها را نگه می‌دارد تا موجودی نقد را، حفظ کند یا نقد کافی در دسترس قرار گیرد؟

۱۷) چه کنترل‌هایی برای جلوگیری از صدور چک‌های نادرست و بدون مجوز وجود دارد؟

۱۸) آیا شرکت صورت‌حساب‌ها را بدون تأخیر پرداخت می‌کند؟ آیا پرداخت‌ها به فروشندگان به دلیل کمبود نقد با کندی صورت می‌گیرد؟

۱۹) آیا برای معاملات درون شرکتی نقد دست‌به‌دست می‌شود؟

۲۰) شرکت اصلی (مادر) چگونه نقد را از شرکت‌های فرعی یا قسمت‌های عملیاتی بیرون می‌کشد؟

۲۱) آیا شرکت نقد کافی دارد که همراه با ظرفیت استقراری‌اش بتواند تا آینده‌ی قابل پیش‌بینی پذیر به فعالیت‌های خود ادامه دهد؟

۲۲) مدیران معتقدند چه مقدار از نقد برای عملیات شرکت لازم است؟

فصل ۳۳

حسابداری: پرسش‌های عمومی

مسائل اصلی و مشاهدات

الف) هدف اصلی از مطالعه‌ی

صورت‌های مالی رسیدن به سطح

رضایت‌بخشی از اطمینان است به این‌که

آیا صورت‌های مالی اتکاپذیر هستند. این

مهم صرفاً از طریق مطالعه‌ی عمیق همه‌ی

جنبه‌های سامانه‌های حسابداری، کارکنان، و

دقیق هستند. صورت‌های مالی که فهم آنها دشوار است لزوماً به معنای اتهامی علیه شرکت نیست، ولی به منزله‌ی یک هشدار است.

ج) چون حسابداری در لفافه‌ای از محاسبات ریاضی قرار دارد، هرگز فرض نکنید که یک تصویر مالی کاملاً صحیح از شرکت به دست می‌دهد. مبالغی که باید در ذخایر قرار گیرند، ارزش‌گذاری‌های موجودی کالا، و تسهیم سربار صرفاً عرصه‌های کوچکی هستند که نیازمند ثبت برآوردهای نسبی و معقول هستند، که تمام افرادی که به این امور اشراف دارند، از این موضوع آگاهند که این‌ها ارقام دقیقی نیستند. در بسیاری از موارد، مسئله‌ی "اهمیت" بیشتر موجب پیچیدگی موضوع می‌شود. صورت‌های مالی رویدادهای تاریخی و گذشته را ثبت می‌کنند و همواره یک شکاف بین تاریخ تهیه‌ی صورت‌های مالی و امروز، وجود دارد. کیفیت صورت‌های مالی به عوامل زیادی بستگی دارد، که از جمله می‌توان به مهارت افرادی که آن را تهیه می‌کند، سامانه‌های مالی پشتیبان، و اهداف مدیریت اشاره کرد. هر سرمایه‌گذار باید تصمیم بگیرد که آیا صورت‌های مالی یک تصویر مناسب از وضعیت مالی شرکت را نشان می‌دهد؟

پرسش‌ها و رویه‌ها:

۱) به طور کلی، صورت‌های مالی از نظر قابلیت اتکاپذیری چگونه به نظر می‌رسند؟ آیا سهامداران، مدیران، و کسانی که در تهیه‌ی آن نقش دارند، حاضرند که دقت و درستی آنها را تضمین کنند؟

۲) آیا صورت‌های مالی حسابرسی، بررسی اجمالی یا تنظیم است؟

۳) آیا شرکت به طور کامل قانون ساربنز آکسلی را رعایت می‌کند؟ اگر رعایت نمی‌کند، عرصه‌های عدم تطابق با این قانون را مشخص کنید. چه تغییراتی در سیاست‌ها و رویه‌های شرکت انجام شده است یا باید انجام شود که به رعایت کامل این قانون دست یابد؟

۴) مؤسسات حسابداری عمومی را که برای حسابرسی و هر گونه خدمات دیگر طی چهار

جریان بهبود و توسعه‌اند؟ آیا این کنترل‌ها به درستی برقرار شده‌اند، و نظارت و اجرا می‌شوند؟ آیا حساب‌برسان نظری راجع به این موضوع ابراز می‌کنند؟ آیا کارگروه حسابرسی هیأت مدیره بررسی می‌شود و نظری را بیان می‌کنند؟

(۲۰) آیا کنترل‌هایی (در صورت وجود) برای پایش و تصویب هزینه‌های مدیریت ارشد وجود دارد؟

(۲۱) آیا کیفیت صورت‌های مالی زیر فشارهای داخلی برای رسیدن به اهداف بودجه، طرح‌های انگیزشی مدیران، یا اهداف سازمانی، قرار می‌گیرند؟

(۲۲) آیا اقلام صورت‌های مالی و هر یادداشت آنها شفاف و فهم‌پذیر هستند؟ (اگر مواردی وجود دارد که اینگونه نیست، کسب اطلاعات کامل و جامع برای فهم گزارش‌ها، ضروری است.)

(۲۳) نمودار سازمانی عملیات مالی را که هم نشان‌دهنده‌ی کارکنان و هم کارکردها باشد، تهیه یا درخواست کنید.

(۲۴) آیا شرکت تا کنون به این نتیجه رسیده است که بازارائه‌ی صورت سود و زیان، ضروری است؟ اگر چنین است، اطلاعات تفصیلی کامل کسب کنید.

(۲۵) فلسفه‌ی کلی و نگرش شرکت به حسابداری چگونه است؟ نگاه مدیر عامل چگونه است؟ آیا تأکیدی بر تهیه‌ی صحیح و به‌موقع گزارش‌ها وجود دارد؟ آیا فشاری برای افزایش سود یا حفظ سود در سطح موجود وجود دارد؟

یکسان استفاده می‌کنند؟ اگر چنین نیست، دلایل این اختلافات را توصیف کنید.

(۱۴) آیا صورت‌های مالی پنج سال گذشته واقعاً دارای فرم و شکل یکسان هستند و همچنین روندها و نسبت‌ها محاسبه می‌شوند؟ آیا به اندازه‌ی کافی تفصیلی هستند تا بتوان روندهای مقوله‌های هزینه، را تعیین کرد؟

(۱۵) آیا شرکت حساب‌برس داخلی دارد؟ نسخه‌هایی از گزارش‌های آن‌ها را مرور کنید. وسعت اختیارات و نقش آن‌ها چیست؟ آیا آن‌ها موضوعات غیر مالی را نیز حسابرسی می‌کنند؟ آن‌ها گزارش‌های خود را به چه کسانی ارائه

سال گذشته وجوهی را از شرکت دریافت کرده‌اند، نام ببرید. هرگونه مؤسسه‌ی حسابداری دیگری که از خدمات آنها استفاده شده است و پول دریافت کرده‌اند شناسایی کنید. مصوبه‌ی بررسی کاربرگ‌های آنها را کسب کنید.

(۵) آیا هیچ یک از مؤسسات حسابداری که در پرسش ۴ از آن‌ها نام برده می‌شود در تهیه‌ی گزارش‌های مالیاتی و/یا خدمات مشاوره با شرکت همکاری می‌کنند؟ اگر پاسخ مثبت است، به صورت تفصیلی قلمرو وظیفه‌ی آن‌ها، وجوه پرداخت شده و نتایج را توصیف کنید.

(۶) اگر اظهار نظر حساب‌برسان به هر دلیلی مشروط است، اطلاعات کامل در مورد دلایل بندهای شرط را کسب کنید.

(۷) آیا طی پنج سال گذشته حساب‌برسان شرکت عوض شده‌اند؟ اگر پاسخ مثبت است، جزئیات کامل را به‌دست آورید.

(۸) اگر شرکت دارای واحدهای کسب‌وکار متعدد یا شرکت‌های فرعی است، آیا حساب‌برسان هریک از واحدها را حسابرسی می‌کنند یا صرفاً یک اظهار نظر کلی نسبت به کل شرکت ارائه می‌کنند؟

(۹) نسخه‌هایی از نامه‌های مدیریت را که طی چهار سال گذشته توسط حساب‌برسان تهیه شده درخواست کنید. اگر در راستای اجرای توصیه‌های حساب‌برسان گام‌هایی برداشته شده است، آن‌ها را شناسایی کنید.

(۱۰) هرگونه تغییر کارکنان اصلی طی دو سال گذشته و دلایل تغییر را توصیف کنید.

(۱۱) هر سامانه‌ی مالی را که دست‌خوش تجدید نظر عمده است و دلایل تغییر آن را توصیف کنید. آیا سامانه‌های آورده شده طی دوسال گذشته، طبق برنامه کار می‌کنند؟

(۱۲) آیا تفاوت‌های مهم یا معناداری بین صورت‌های مالی، اظهارنامه‌های مالیاتی و پرونده‌های مالی بورس اوراق بهادار وجود دارد؟ اگر دارد، دلایل را مشخص کنید.

(۱۳) اگر شرکت دارای بخش‌های متعدد یا شرکت‌های فرعی است، آیا رویه‌های حسابداری یکسان و گزارش‌های هم‌شکلی را دارند؟ آیا همه‌ی آن‌ها از نمودار یا فهرست حساب‌های